

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.8.2024 ja kesäajan hyvitykset 1.6.2024 alkaen

Hyvinvointilautakunta 24.01.2024 § 8

671/02.05.00.00/2023

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä päiväkotij- ja perhepäivähoidossa perittävistä maksuista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ilmoittanut 4.12.2023 (1062/2023) indeksillä tarkistetuista uusista maksuista, jotka tulevat voimaan 1.8.2024. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain edellyttämät indeksitarkistukset asiakasmaksuun ja tulo rajoihin tehdään joka toinen vuosi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut on sidottu opetustoimen hintaindeksiin ja tulorajat ansiotasoindeksiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa tarkemmin säädetyllä tavalla. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki ei koske yksityisesti järjestettävää varhaiskasvatusta.

Indeksitarkistuksen vaikutus tulo rajoihin:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja 1.3.2023 euroa/kk	Maksu%	Tuloraja 1.8.2024 euroa/kk	Maksu%
2	3 874	10,7 %	4 066	10,7 %
3	4 998	10,7 %	5 245	10,7 %
4	5 675	10,7 %	5 956	10,7 %
5	6 353	10,7 %	6 667	10,7 %
6	7 028	10,7 %	7 376	10,7 %

Yli kuusihenkisen perheen tulorajaa korotetaan kustakin seuraavasta lapsesta 275 euroa 1.8.2024 lähtien.

Enimmäismaksut

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen enimmäismaksut muuttuvat indeksitarkistuksessa. Enimmäismaksu nousee 16 euroa nykyisestä 295 eurosta 311 euroon. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 prosenttia nuorimman lapsen maksusta, eli enimmäismaksu nousee kuusi euroa ja uusi maksu on 124 euroa. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Pienin perittävä lapsikohtainen maksu nousee kaksi euroa, 30 euroon.

Kesäajan hyvitys 1.6.2024 alkaen

Varhaiskasvatuksessa on tarkasteltu tarkemmin maksuhyvityksiä koulujen loma-aikoina ja kesällä. Nykyiset hyvityskäytänteet palvelevat erittäin pientä osaa perheistä. Hyvityskäytänteiden käytännön toteutus

on ollut vaikeaselkoista ja sillä on ollut työllistävä vaikutus sekä laskutuksessa että päiväkodeissa, kun päiväkodin henkilökunta on merkinnyt hyvitetävät poissaolot sähköiseen järjestelmään.

Nykyiset voimassa olevat hyvityskäytännöt on tarkoituksenmukaista muuttaa jatkossa koskemaan vain kesäkuukausia. Jatkossa jos varhaiskasvatuspaikkaa ei käytetä vähintään kahden peräkkäisen kokonaisen kalenterikuukauden aikana 1.6.–31.8. välillä, varhaiskasvatusmaksua ei peritä kyseessä olevalta ajalta. Tarkemmat kriteerit kesäajan hyvityksen saamiseksi on kirjattu liitteenä olevaan asiakasmaksukirjeeseen. Muista loma-aikojen hyvityksistä luovutaan. Uusi kesäajan hyvityskäytännö otetaan käyttöön jo 1.6.2024 alkaen, samanaikaisesti uuden toiminnanohjausjärjestelmä-Daisyn kanssa.

Maksuttomasta varhaiskasvatuksesta luopuminen

Liperissä kaikille 5-vuotiaille on tarjottu 20 tuntia viikossa tai 80 tuntia kuukaudessa ilmaista varhaiskasvatusta. Tavoitteena oli nostaa 5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Tällä hetkellä suurin osa 5-vuotiaista lapsista on jo varhaiskasvatuksen piirissä ennen kuin lapsi täyttää 5 vuotta. Valtaosalla 5-vuotiaista lapsista hoidon tarve on suurempi kuin 80 tuntia kuukaudessa, vain muutamalla 5-vuotiaalla lapsella koko kunnassa hoidon tarve on 80 tuntia kuukaudessa. Jos 5-vuotiaan hoidon tarve on ylittänyt 80 tuntia kuukaudessa, perheet ovat maksaneet varattuihin lisätunteihin perustuvan maksun. Myös esiopetusvuonna noin 95 % lapsista tarvitsee esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta, joten maksuttomuus/maksuprosentti ei vaikuta merkittävästi hoidon tarpeeseen ja tuntivarauksiin.

Liperissä on myös tarjottu maksutonta varhaiskasvatusta kaiken ikäisille lapsille 20 tuntia viikossa tai 80 tuntia kuukaudessa. Tällä hetkellä noin 20:lla lapsella 0–4 -vuotiaista varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista on tuntivaraus 80 tuntia kuukaudessa. Suurin osa näistä lapsista on ollut varhaiskasvatuksen piirissä jo ennen maksuttomuutta. Pienelle tuntivaraukselle on siirrytty esimerkiksi silloin, kun perheeseen on syntynyt vauva ja vanhempi lapsi on jäänyt osallistumaan varhaiskasvatukseen osaviikkoisesti. 0–4 -vuotiailla lapsilla maksutonta varhaiskasvatusta on tarjottu 20 tuntia viikossa, kun on ollut mahdollista, että osallistumisen päivät ovat kiinteät. Näin kaksi lasta on käyttänyt samaa varhaiskasvatuspaikkaa vuorotellen. Tämä on osaltaan auttanut siihen, että kaikki lapset ovat mahtuneet jo olemassa oleviin lapsiryhmiin, eikä lisähenkilöstöä ole tarvinnut palkata. Tällä ei ole kuitenkaan enää niin suurta merkitystä lapsimäärien vähentyessä.

Liperissä varhaiskasvatukseen osallistumisen prosentti on korkea ja syntyvyyden vähentyessä koko kunnan lapsimäärä on vähentynyt. Lapsimäärän vähentyessä varhaiskasvatuspaikoista ei ole samalla tavalla vajetta, kuin aiemmin. Tästä syystä ei ole tarvetta pyrkiä

jakamaan samaa varhaiskasvatuspaikkaa kahdelle lapselle maksuttomuudella. Myös 5-vuotiaat ovat jo suurimmaksi osaksi varhaiskasvatuksen piirissä, eikä maksuton 20 tuntia ole sielläkään enää perusteltu. Edellä ilmenevin perustein esitetään maksuttomasta varhaiskasvatuksesta luopumista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuntivarausluokat ja maksuprosentit

Tuntivarausluokat ja prosentti lasketaan koko kuukauden maksusta, joka voi olla 1.8.2024 alkaen enimmillään 311 euroa kuukaudessa.

Nykyiset varhaiskasvatuksen tuntivarausluokat ja maksuprosentit:

Tuntivaraus	
70 t/kk	45 % kokoaikaisesta maksusta
110 t/kk	50 %
150 t/kk	60 %
180 t/kk	80 %
yli 181 t/kk	100 %

Nykyiset esiopetusta täydentävän tuntivarausluokat ja maksuprosentit:

Tuntivaraus	
70 t/kk	45 % kokoaikaisesta maksusta
110 t/kk	50 %

Nykyiset tuntivarausluokat ja maksuprosentit eivät kannusta valitsemaan pienempää tuntivarausta, sillä maksu on käytännössä lähes sama. Asiakkaat valitsevat yleisimmin 150 t/kk (60 %) tai 180 t/kk (80 %). Nämä tuntivarausluokat luokitellaan kokoaikahoidoksi, josta jatkossa veloitetaan kokoaikainen maksu.

Liperissä on ollut käytössä useita erilaisia tuntivarausluokkia. Tuntivarausluokkia on ollut syytä tarkastella uudelleen myös talouden näkökulmasta. Myös uuden toiminnanohjausjärjestelmä Daisyn käyttöönoton myötä tuntivarausluokat on aiheellista selkeyttää ja päivittää 1.8.2024 alkaen.

Varhaiskasvatuksen tuntivarausluokat ja maksuprosentit 1.8.2024 alkaen:

Tuntivaraus	
0–80 t/kk	60 % kokoaikaisesta maksusta
81–110 t/kk	70 %
111–150 t/kk	85 %
yli 151 t/kk	100 %

Tilapäisen hoidon maksu

Tilapäisen hoidon maksua korotetaan opetustoimen hintaindeksin (5,45 %) mukaisesti. Tilapäisestä varhaiskasvatuksesta asiakasmaksuna peritään liperiläisestä lapsesta 21,10 € päivässä ja sisaruksesta 15,80 € päivässä. Ulkopaikkakuntalaisten maksut päätetään lautakunnassa kevään 2024 aikana.

Vaikutusten arviointi	<p>Valtakunnallisella ohjauksella varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat viime vuosina selkeästi pienentyneet ja Liperissä lähes 70 % asiakkaista on maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä. Tuntivarausluokkien ja maksuttoman varhaiskasvatuksen (20 t/vko tai 80 t/kk) poistamisella on vaikutusta vain muutamien perheiden varhaiskasvatuksen kokonaisuutteen. Tuntivarausluokkien muutoksella tavoitellaan kokonaisuutta selkeyttävää vaikutusta ja se voi myös vähentää perheiden tarvetta tuntivarausten muuttamiseen jälkikäteen, mikä taas on lisännyt henkilöstön työmäärää. Esitetyt muutokset vaikuttavat kokonaisuutena kerättäviin varhaiskasvatusmaksuihin noin 8 000 euroa kuukaudessa.</p> <p>Loma-aikojen hyvityskäytänteiden muutos selkeyttää kokonaisuutta. Yksittäisen viikon hyvityskäytännön poisto saattaa vaikuttaa muutamien perheiden varhaiskasvatusmaksun suuruuteen. Myös hyvityskäytänteiden muutoksella pyritään vähentämään käsin tehtävää työtä.</p>
Valmistelija	Varhaiskasvatuksen johtaja Korhonen Tiina
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää: a. hyväksyä uudet varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja tuntivarausluokat edellä esitetyn mukaisesti 1.8.2024 alkaen, b. maksuttoman 20 t/vko eli 80 t/kk varhaiskasvatuksen poistamisesta kaikissa ikäluokissa sekä c. loma-ajan hyvityksen rajaamisesta koskemaan vain kesäaikaa 1.6.2024 alkaen.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Toimeenpano	Varhaiskasvatus
Tiedoksi	Talousjohtaja, viestintä
Lisätietoja	Varhaiskasvatuksen johtaja p. 040 766 0940